

BRIEF: UNIJNA DYREKTYWA RED III

NAJWAŻNIEJSZE:

- Nowa unijna dyrektywa o odnawialnych źródłach energii (**RED III**) została przyjęta **9 października 2023 r. przez Radę UE. Weszła w życie 19 listopada 2023 r.**
- RED III ma **przyspieszyć dekarbonizację, aby możliwe było osiągnięcie redukcji emisji CO₂ w całej UE o 55 proc. do 2030 r.** (względem emisji odnotowanych w 1990 r.). Ten cel został zapisany w unijnym pakiecie **Fit for 55**.
- Nie wszystkie kraje popierały zapisy projektu RED III. Za przyjęciem dyrektywy głosowały 23 państwa. Czechy i Bułgaria wstrzymały się od głosu. Polska i Węgry głosowały przeciw.

INFORMACJE ROZSZERZONE:

- Poprzednia unijna dyrektywa (RED II) zakładała zwiększenie **udziału OZE** w europejskim miksie energetycznym przynajmniej do **32 proc.**, zaś RED III – przynajmniej **42,5 proc.** Przy tym zapisano zamiar zwiększenia wykorzystania energii odnawialnej do **45 proc.**
- Dyrektywa RED III wyznacza jeszcze wyższy **cel udziału zielonej energii w sektorze budownictwa. Do 2030 r. zielona energia ma mieć min. 49 proc. udział w ogólnym zużyciu energii w budynkach.** Mają temu sprzyjać przewidziane przez dyrektywę **ułatwienia w inwestycjach w mniejsze instalacje fotowoltaiczne czy pompy ciepła.**
- RED III przewiduje, że w **transporcie** kraje członkowskie mogą osiągnąć unijne cele na jeden z dwóch sposobów:
  - pierwszy zakłada osiągnięcie **min. redukcji gazów cieplarnianych o 14,5 proc. do roku 2030** dzięki wykorzystaniu zielonej energii.
  - druga możliwość to dojście do przynajmniej **29 proc. udziału OZE w końcowym zużyciu energii w transporcie do 2030 r.**
- Dodatkowo RED III zakłada wykorzystanie **min. 5,5 proc. zaawansowanych biopaliw** (niepochodzących z rolnictwa) oraz **paliw odnawialnych niemających biologicznego pochodzenia (RFNBO)**, a więc np. odnawialnego wodoru czy bazujących na wodorze paliw syntetycznych. W ramach tego celu obowiązuje dodatkowy **wymóg zastosowania min. 1 proc. paliw RFNBO w udziale zielonej energii wykorzystanej w transporcie w 2030 r.**
- **Każde z państw członkowskich ma wnieść swój wkład w realizację celu przynajmniej 42,5 proc. udziału OZE na poziomie UE.** KE będzie monitorować i egzekwować postępy poszczególnych krajów w zakresie wykorzystania OZE.
- Kraje UE mają **18 miesięcy na przyjęcie krajowych regulacji** wdrażających postanowienia RED III. **Zapisy dyrektywy dotyczące usprawnienia wydawania pozwoleń dla projektów OZE trzeba będzie wdrożyć do połowy 2024 r.**
- Kraje członkowskie wyznaczą specjalne strefy pod **budowę elektrowni wiatrowych i fotowoltaicznych.** Inwestorzy rozwijający w nich projekty będą korzystać z uproszczonych postępowań środowiskowych. Projekty OZE rozwijane w tych strefach zostaną uznane za inwestycje celu publicznego, co zmniejszy ich ryzyko blokowania i opóźnienia.
- Pakiet legislacyjny UE „Fit for 55” w **dyrektywie RED III** wprowadza nowy obowiązkowy **cel udziału OZE dla całego sektora ogrzewnictwa i chłodnictwa** (włączając w to ciepłownictwo indywidualne). Udział OZE powinien wzrastać **o 0,8 p.p. rocznie w latach 2021-2025 oraz 1,1 p.p. rocznie w latach 2026-2030.**

- Wskazany został także **orientacyjny cel udziału ciepła OZE i odpadowego dla ciepłownictwa i chłodnictwa systemowego**, który powinien wzrastać o 2,2 p.p. rok do roku w latach 2021-2030.
- **Duże wyzwania transformacyjne czekają systemy o największych mocach**, gdyż pula dostępnych rozwiązań jest ograniczona.
- **Dyrektywa RED II określała cel udziału OZE w końcowym zużyciu energii brutto na poziomie UE na min. 32% do roku 2030.** Polska wskazała w 2019 r. cel 23% OZE w końcowym zużyciu energii brutto na 2030 r.
- W krótkim czasie po określeniu unijnego celu, KE zaproponowała zwiększenie wspólnego celu **do 40%** oraz jego wiążący charakter na poziomie UE z daninami państw członkowskich.
- Propozycja celu UE na przestrzeni kilkunastu miesięcy podnoszona była jeszcze dwukrotnie, sięgając aż **42,5% (+2,5%) w zatwierdzonej w 2023 r. wersji dyrektywy RED III.**
- **Cel jest określany dla całej UE, a nie dla każdego państwa UE**, które określają swoje poziomy kontrybucji. W Impact Assessment (ocenie wpływu) do pierwszej wersji dyrektywy RED III (zawierającej propozycję celu unijnego na poziomie 40%) dla Polski wskazywany był poziom **31% udziału OZE** w końcowym zużyciu energii brutto.
- **MKiŚ przygotowuje aktualizację „Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030”**, w którym zostaną ustalone nowe krajowe cele także w zakresie OZE, stanowiące kontrybucję do celów unijnych na 2030 r.
- **Biorąc pod uwagę dynamiczny rozwój OZE, zakładamy, że krajowy cel OZE będzie wyższy niż 23% (dotychczas określony w KPEiK z 2019 r.). Największy przyrost jest przewidywany w elektroenergetyce.**
- Zgodnie z najnowszymi prognozami MKiŚ, **generacja en. elektrycznej z OZE w 2030 r. może pokrywać ok. 50% krajowego zapotrzebowania.** Niemniej, elektroenergetyka to nie jedyny sektor wpływający na udział OZE w ostatecznym zużyciu. Rozwój źródeł odnawialnych w transporcie, ciepłownictwie i chłodnictwie (jak również w przemyśle i budynkach) to obszary rodzące szereg wyzwań i wymagające zaadresowania nowych działań.